

СЪЩНОСТ И СЪДЪРЖАНИЕ НА ОСОБЕНО
ВАЖНИ ДЪРЖАВНИ И ОБЩЕСТВЕНИ ИНТЕРЕСИ

Райна Николова

NATURE AND CONTENT OF PARTICULARLY IMPORTANT STATE
AND PUBLIC INTERESTS

Raina Nikolova

Abstract: The article presents the author's views on the nature and content of constitutionally regulated state and public interests. It provides doctrinal definitions of these two institutes. The article presents the normative grounds for allowing the preliminary execution of a general or individual administrative act in defence of particularly important state and public interests. It formulates the cumulative substantive prerequisites for the administrative body to allow the pre-enforcement of the act.

Keywords: particularly important state and public interests, pre-enforcement of the administrative act.

Увод

Държавният интерес и общественият интерес са предпоставка за предприемане на определен тип действие от страна на държавните (административните) органи, като издаване на разпореждане за предварителното изпълнение на общ или индивидуален административен акт, когато това се налага, за да се защитят особено важни държавни или обществени интереси. И двата интереса са публични. Връзката държавен интерес – обществен интерес се изразява в политиките на държавата за обществено развитие¹. Те са уредени на конституционно ниво паралелно или поединично.

1. Конституционно съдържание на институтите „държавен интерес“ и „обществен интерес“

Държавата е форма на организация на обществото и като такава тя определя съдър-

жанието на държавния и обществения интерес в своя основен закон. В едни разпоредби конституцията разглежда паралелно и в съкупност двете понятия. Държавен и обществен интерес едновременно е:

- закрилата на семейството, майчинството и децата (чл. 14 от КРБ);
- принудително отчуждаване на собственост за държавни нужди, които не могат да бъдат задоволени по друг начин (чл. 17, ал. 5 от КРБ);
- закрилата на земята като основно национално богатство (чл. 21, ал. 1 от КРБ);
- оказването на особената закрила на държавата спрямо децата, останали без грижата на близките си (чл. 47, ал. 4 от КРБ);
- оказването на особената закрила на държавата спрямо старите хора, които нямат близки и не могат да се издържат от своето имущество, както и особената закрила на лицата с физически и психически увреждания (чл. 51, ал. 3 от КРБ).

¹ Алексиева, Д. Обществен интерес в административните отношения. – *Годишник на Стопанска академия „Д. А. Ценов“*, том 1, Свищов, 2018, с. 144.

– оказването на съдействие от страна на гражданите в случай на природни и други бедствия (чл. 61 от КРБ).

Единствено държавен интерес е:

– гарантиране на суверенитета, сигурността и независимостта на страната и защита на нейната териториална цялост, което се извършва от въоръжените сили (чл. 9, ал. 1 от КРБ²);

– осъществяването на суверенни права върху радиочестотния спектър и позициите на геостационарната орбита, определени за Република България с международни споразумения (чл. 18, ал. 3 от КРБ);

– установяването на държавен монопол върху железопътния транспорт³, националните пощенски и далекосъобщителни мрежи, използването на ядрена енергия, производството на радиоактивни продукти, оръжие, взривни и биологично силно действащи вещества е държавен интерес (чл. 18, ал. 4 от КРБ);

– балансираното развитие на отделните райони на страната и подпомагане на териториалните органи и дейности чрез финансовата, кредитната и инвестиционната политика на държавата (чл. 20 от КРБ);

– свободното развитие на науката, образованието и изкуствата (чл. 23, изр. 1 от КРБ);

– опазването на националното историческо и културно наследство (чл. 23, изр. 2 от КРБ);

– националната сигурност и независимостта на страната, благоденствието и основните права и свободи на българските граждани, както и съдействието за установяване на справедлив международен ред (чл. 24, ал. 2 от КРБ);

– държавата да съдейства за поддържане на търпимост и уважение между вярващите от различните вероизповедания, както и между

вярващи и невярващи (чл. 37, ал. 1, изр. 2 от КРБ);

– забраната на организации, чиято дейност е насочена срещу суверенитета, териториалната цялост на страната и единството на нацията, към разпалване на расова, национална, етническа или религиозна вражда, към нарушаване на правата и свободите на гражданите, както и организации, които създават тайни или военизирани структури, или се стремят да постигнат целите си чрез насилие (чл. 44, ал. 2 от КРБ);

– особената закрила на жената майка чрез осигуряването на платен отпуск преди и след раждане, безплатна акушерска помощ, облекчаване на труда и други социални помощи (чл. 47, ал. 2 от КРБ);

– създаването на условия за осъществяване на правото на труд (чл. 48, ал. 1, изр. 2 от КРБ), както и особената закрила на лицата с физически и психически увреждания (чл. 48, ал. 2 от КРБ);

– упражняването на държавна служба, доколкото държавните служители са изпълнители на волята и интересите на нацията (чл. 116, ал. 1 КРБ), и като такива те се ръководят от интересите на държавата (чл. 4, ал. 1, т. 3 от Закона за държавния служител)⁴.

Държавен интерес се защитава от областният управител чрез осигуряването от него и провеждането на държавната политика, защитата на националните интереси, на законността и на обществения ред и като осъществява административен контрол (чл. 143, ал. 3 от КРБ).

Съдебната власт защитава държавния интерес (чл. 117, ал. 1 от КРБ)⁵.

Анализът на конституционните разпоредби разкрива същността на този правен ин-

² Решение № 3 от 4.06.2009 г. на КС по к. д. № 3 от 2009 г., ДВ, бр. 45 от 16.06.2009 г.

³ За организацията и контрола в областта на железопътния транспорт виж в Чернева, Г. Управление на транспорта и пътищата. – В: *Административно право – специална част. Курс лекции* (съставител Цветан Сивков). София: Сиби, 2015, с. 60. ISBN: 978-954-730-956-2.

⁴ Основната задача на органите, осъществяващи държавно управление, е да направляват и ръководят процесите в обществото в съответствие с публичния интерес (държавен или обществен). Ето защо до държавна служба следва да бъдат допускани само лица, които са способни във всичките си актове и действия да се ръководят от публичния интерес и да съдействат за постигане на общото благо (Решение № 7 от 17.09.2019 г. на КС по к. д. № 7 от 2019 г., обн., ДВ, бр. 75 от 24.09.2019 г.).

⁵ Съдебният контрол над административните актове е в интерес на държавата и нейните органи. Едновременно с това чрез съдебния контрол се конкретизира в областта на административното правораздаване основният принцип на съдебна защита на правата и законните интереси на гражданите и юридическите лица – чл. 117, ал. 1 от Конституцията. Правозащитната функция на правовата държава в

ститут: *Държавният (цялостен, всеобхватен, национален) интерес* е общото правнозащитено публично благо, присъщо и значимо за държавата, което се проявява в отношенията или действията на държавните (административните) органи и е охранявано и опазвано от същите тези органи.

Единствено обществен интерес⁶ е:

– стопанисването и управлението на държавните имоти (чл. 18, ал. 6 от КРБ)⁷;

– участието на прокурора по наказателните дела от общ характер в предвидените със закон случаи и в други дела в защита на значим обществен интерес (чл. 127, т. 6 от КРБ).

Обзорът на конституционните разпоредби относно съдържанието на обществен интерес обобщава особеностите този правен институт: *Общественият (сборен или групов) интерес* е общото правнозащитено публично благо, присъщо и значимо за гражданското общество в цялост или за определена социална група граждани или организации и простиращо се на цялата или на конкретна територия, което се проявява в отношенията или действията на държавните (централните или териториалните административни) органи и е охранявано и отстоявано от същите тези органи.

2. Предварително изпълнение при наличие на особено важни държавни и обществени интереси

Анализът на нормативната уредба сочи, че съдът може да се произнесе по въпроса за предварителното изпълнение на административния акт само, ако то е последица от разпореждане на административния орган или ако му е позволено със закон, който по правило предвижда незабавното изпълнение на административния акт⁸. Налице са няколко нормативни хипотези, когато предварителното изпълнение на общ или индивидуален административен акт се допуска в защита на държавен и обществен интерес:

а) Първата изрично се съдържа в специални административни закони по отношение на индивидуални административни актове, когато органът е задължен да издаде разпореждане за предварително изпълнение на акта (действия в условията на обвързана компетентност).

б) Втората възможност се презюмира от закона⁹, когато не се спира изпълнението на акта при съдебно оспорване на:

– общи административни актове (чл. 180, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс, АПК);

– индивидуални административни актове съобразно материални специални административни закони¹⁰, тъй като законодателят така е преценил¹¹.

в) Третата опция предвижда материалноправна компетентност с процесуалнопра-

---

този случай ограничава и възможната злоупотреба с власт от страна на държавните органи – явление, срещано и в държави с развита конституционна демокрация.“ (Решение № 21 от 26.X.1995 г. на КС на РБ по к. д. № 18 от 1995 г., ДВ, бр. 99 от 10.11.1995 г.).

⁶ В административноправната доктрина този интерес се разглежда като национални приоритети. **Бучкова, П.** Общественият интерес при административното договаряне. – В: *20 години департамент „Право“ на Нов български университет*. София: Нов български университет и Фенея, 2011, с. 389. ISBN: 978-954-949-983-4.

⁷ Държавните служители осъществяват дейността си в интерес на широк и неограничен кръг лица, включително на обществото като цяло (Решение № 12 от 2.10.2012 г. на КС по к. д. № 4 от 2012 г., обн., ДВ, бр. 79 от 16.10.2012 г.).

⁸ Тълкувателно решение № 5 от 8.09.2009 г. по тълк. д. № 1 от 2009 г. на ВАС.

⁹ Определение № 7818 от 13.07.2023 г. по адм. д. № 6708 от 2023 г. на ВАС, IV отделение.

¹⁰ Ръководейки се от значимостта на регулираните обществени отношения, законодателят е създавал предположение за пораждаването и съществуването на материалните предпоставки на предварително изпълнение, „приемайки, че по този начин ще се защитят особено важни държавни и обществени интереси, които трябва преимуществено да бъдат предпочетени пред тези на адресатите на индивидуалния административен акт, докато е висящо съдебното производство за установяване законосъобразността на акта“. Определение № 60429 от 22.11.2021 г. по ч. т. д. № 1251 от 2021 г. на Върховния касационен съд, Търговска колегия, II Търговско отделение.

¹¹ Решение № 1260 от 8.02.2016 г. по адм. д. № 9614 от 2015 г. на ВАС, VII отделение.

вен произход на орган или при искане на заинтересованите страни¹²:

– в случаите на чл. 60, ал. 1 от АПК се допуска от административния орган, когато органът има право на преценка (дискреционна власт) да защити държавния и обществен интерес;

– при хипотезата на чл. 167, ал. 1 от АПК се допуска от съда по съображения на този държавен орган.

Законодателството не посочва какво представлява „особено важен“ държавен или обществен интерес – основание за въвеждането на предварително изпълнение на акта от административния орган. Съдебната практика приема, че „Преценката дали даден интерес е особено важен административният орган прави в рамките на обществените отношения, които има компетентността да регулира“¹³.

3. Нормативно предвидени цели на обществения интерес

Първият съществен въпрос е кои са властите на действие на обществения интерес? Това е предвидено в §1, т. 22 от Допълнителните разпоредби (ДР) на Закона за дейностите по предоставяне на услуги: „обществен интерес“ са основания, признати като такива в практиката на Съда на Европейския съюз, включително *обществен ред* (Закон за оръжията, боеприпасите, взивните вещества и пиротехническите изделия), *обществена сигурност* (Закон за Държавна агенция „Национална сигурност“, Закон за обществените поръчки), *обществена безопасност* (Закон за водите), *обществено здраве* (Закон за биологичното разнообразие, Закон за водите, Закон за лекарствените продукти в хуманната медицина, Закон за лечебните заведения, Закон за медицинските изделия, Закон за устройството на територията), *запазване на финансовата стабилност на системата на общественото осигуряване, защита на потребители* (Кодекс на застраховането), получатели на услуги и работници (Закон за дейностите по предоставяне на услуги, Закон за енергетиката, Закон за електронните съобщения, Закон за сдружени-

ята за напояване, Закон за трудовата миграция и трудовата мобилност), *добросъвестност на търговските сделки* (Закон за защита на търговската тайна), *борба с измамите* (Закон за мерките срещу изпирането на пари, Закон за защита на търговската тайна), *опазване на околната среда* (Закон за биологичното разнообразие, Закон за водите, Закон за горите, Закон за закрила на новите сортове растения и породи животни, Закон за устройството на територията), *здравето на животните* (Закон за ветеринарномедицинската дейност, Закон за съсловната организация на ветеринарните лекари в България), *интелектуалната собственост* (Закон за авторското право и сродните му права), *опазване на националното историческо и културно наследство* (Закон за културното наследство), *цели на социалната* (Закон за насърчаване на заетостта) и *културната политика*.

Вторият по значимост въпрос е как в законодателството е формулиран общественият интерес чрез постигането на определени цели? На законодателно ниво и в конкретика, без претенции за пълна изчерпателност, отговорът се съдържа в следните разпоредби:

– Рекламирането на дейността на застрахователи, презастрахователи и застрахователни посредници да се извършва при спазване на установените за това правила (чл. 10 от Кодекса за застраховането).

– Комисията за финансов надзор в двумесечен срок от получаването на информацията да уведоми съответния компетентен орган на държавата членка по произход на застрахователя и ако е необходимо, да му предоставя информация за условията, при които се извършва застрахователна дейност на територията на Република България, при намерението на местен застраховател да открие клон в друга държава от ЕС (чл. 49 от Кодекса за застраховането).

— Използване на произведения и други обекти на закрила от лице, което разполага с правомерен достъп до тях, за провеждането на научни изследвания, без съгласието на носителя на правото и без заплащане на възнаграждение при автоматизиран анализ на текст

¹² Стоянов, Е. Предварително и незабавно изпълнение на индивидуалните административни актове. – *De Jure*, 2016, № 2, с. 151. ISSN 2367-8410.

¹³ Решение № 6029 от 26.04.2012 г. по адм. д. № 5255 от 2011 г. на ВАС, VII отделение.

и информация (чл. 26ж от Закона за авторското право и сродните му права).

– Стабилността и доверието в банковата система (чл. 2, ал. 2 от Закона за банковата несъстоятелност).

– Общественото здраве, националната сигурност, изключително благоприятни въздействия върху околната среда, както и специфични обществено значими задължения по отношение на транспортни, енергийни и комуникационни системи (§1, т. 32 от Закона за биологичното разнообразие).

– Предоставянето на допълнителни средства над размера на държавната субсидия на вероизповеданията (чл. 28, ал. 5 Закона за вероизповеданията).

- Упражняване на ветеринарната професията в случаи на природни бедствия или епизоотии (чл. 28 Закон за ветеринарномедицинската дейност).

- Дейността на Българския ветеринарен съюз при и по повод осъществяване на ветеринарномедицинската професия (чл. 2, ал. 1, т. 2 от Закона за съсловната организация на ветеринарните лекари в България).

– Забраната за водовземане или ползване, с които се създава опасност от:

а) ограничаване на общото водовземане или ползване;

б) застрашаване на отбраната и сигурността на страната;

в) нарушаване условията на плановите за управление на речния басейн;

г) негативни въздействия върху бреговете, върху съоръженията, върху качеството на водите и върху защитени територии или при разхищението на води, както и

д) при производство и разпространение в търговската мрежа на бутилирани натурални минерални води, газирани или други напитки, в състава на които се включва минерална вода без съответния сертификат, без правно основание и не по законоустановения ред (чл. 49 от Закона за водите).

– Доброволно учредяване по инициатива на надзорния орган на сдружение за напояване за ефективното и екологосъобразното

използване на водата като обществен ресурс (чл. 21, ал. 1 от Закона за сдруженията за напояване).

– Действие по реструктуриране на институция, когато са изпълнени следните условия:

1. предприемането на действието е необходимо за постигането и е пропорционално на една или повече от целите на реструктурирането, и

2. целите на реструктурирането не могат да бъдат постигнати в същата степен в производство по несъстоятелност на институцията (чл. 51 от Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници).

– Вземането на решения на комитета по възнагражденията на управляващо дружество (чл. 108а, ал. 4 от Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране).

– Наблюдението от Комисията за енергийно и водно регулиране на прилагането на всички мерки, приети за изпълнение на задълженията за услуги от обществен интерес (чл. 21, ал. 1, т. 7 от Закона за енергетиката)¹⁴.

– Министерството на земеделието и храните може да постанови принудителна лицензия за защитен сорт в полза на всяко заинтересувано лице по негова молба, когато сортът не е бил използван в продължение на пет години от подаването на заявката за сертификат или три години от издаването на сертификата (чл. 23, ал. 1, т. 1 от Закона за закрила на новите сортове растения и породи животни).

– Комисията за защита на конкуренцията се произнася по искането за спиране на процедурата за определяне на концесионер (чл. 165, ал. 3, изр. 1 от Закона за концесиите).

— Българската народна банка може да предприеме мерки за предотвратяване или санкциониране на нарушения на този закон, на актовете по прилагането му или на разпоредби, включително да наложи забрана за извършване на сделки на територията на Република България от съответната банка (чл. 82, ал. 3 от Закона за кредитните институции).

¹⁴ „Услуга от обществен интерес“ е транспортирането, доставката или снабдяването с енергия или природен газ с определено качество, регулирана цена или цена, определена по одобрена от комисията методика и договорни други условия, която не може да бъде отказвана по причини, непосочени в закона (§1, т. 66б от ДР на Закона за енергетиката).

– Обработването на лични данни за целите на превенцията на изпирането на пари и финансирането на тероризма (чл. 83, ал. 2 от Закон за мерките срещу изпирането на пари).

– Придобиването, използването или разкриването на търговска тайна не се смята за неправомерно, за разкриване на престъпления, нарушения или други противоправни деяния (чл. 9, т. 2 от Закона за защита на търговската тайна), като при налагане на обезпечение съдът взема предвид обществен интерес¹⁵ (чл. 15, ал. 2 от Закона за защита на търговската тайна).

– „Дейности от обществен интерес“ са дейностите по комунално-битово обслужване; благоустройство на населеното място и производствени зони, саниране на площи, индустриални райони, сгради и други; поддържане и опазване на общинската и държавната собственост; опазване на околната среда; поддържане и опазване на паметници на културата и оказване на социални услуги (§1, т. 5 от ДР на Закона за насърчаване на заетостта).

– Закрилата на културното наследство като система от мерки за осигуряване опазването му¹⁶ (чл. 8, ал. 2 от Закона за културното наследство).

– По изключение Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по лекарствата не отнема със заповед разрешението за употреба на лекарствен продукт, ако притежателят на разрешението за употреба на лекарствения продукт посочи основателни причини¹⁷ (чл. 55, ал. 2 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина).

– Лекарствените продукти подлежат на ограничено лекарско предписание (чл. 175, т.

1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина).

– Министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър, по мотивирано предложение на изпълнителния директор на ИАЛ може със заповед временно да:

1. забрани пускането на пазара и/или пускането в действие, или
2. забрани разпространението, или
3. ограничи обхвата на действие, или
4. наложи допълнителни изисквания за пускането на пазара и/или пускането в действие на даден вид изделие или група изделия (чл. 99, ал. 1 от Закона за медицинските изделия).

Ц Когато интересите на обществото изискват провеждане на съвместни действия при природни бедствия, епидемии и други извънредни обстоятелства, лечебните заведения, независимо от формата на собственост, са длъжни да си взаимодействат с ресурсите, с които разполагат¹⁸ (чл. 94, ал. 1 от Закона за лечебните заведения).

– Министърът на труда и социалната политика след консултации в Националния съвет по трудова миграция и трудова мобилност може да наложи ограничения на достъпа на работници – граждани на трети държави, до пазара на труда (чл. 3, ал. 2 от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност).

– В проекта за общ устройствен план се съобразяват предвижданията на заварените подробни устройствени планове, одобрени до датата на издаването на разрешенията за изработване на проект за изменение на общ устройствен план на общините по Закона за

¹⁵ За дефиницията на това правно понятие виж по-подробно в Кючуков, Л. Административноправна защита на търговската тайна. – *De Jure*, 2023, № 1, с. 108 – 109. ISSN 1314-2593 (Print), ISSN 2367-8410 (Online).

¹⁶ За опазването на културното наследство като системен процес на издирване, изучаване, идентификация, документиране, регистрация, консервация, реставрация и адаптация виж в Николова, Р. Управление на културата. – В: *Административно право – специална част. Курс лекции* (съставител Цветан Сивков). София: Сиби, 2015, с. 106. ISBN: 978-954-730-956-2.

¹⁷ За трансформирането на срочния разрешителен акт в безсрочен виж в Зиновиева, Д. *Медицинско право*, 2-ро преработено и допълнено издание. София: Сиела, 2016, с. 84. ISBN: 978-954-28-2063-5.

¹⁸ Относно административноправния статус на лечебните и здравни заведения и административноправния режим на лекарствата виж по-подробно в Зиновиева, Д. Административноправен режим на здравеопазването. – В: *Административно право – специална част. Курс лекции* (съставител Цветан Сивков). София: Сиби, 2015, с. 121 – 130. ISBN: 978-954-730-956-2.

устройството на Черноморското крайбрежие. Промяна на предназначението, начина и характера на застрояване на поземлените имоти, за които е налице одобрен подробен устройствен план, се допуска само за изграждането на обекти – публична държавна собственост или публична общинска собственост, както и с цел защита на обществени интереси – опазване на околната среда и на човешкото здраве, опазване на земеделски, горски и защитени територии и защитени зони (чл. 103а, ал. 1 от Закона за устройството на територията¹⁹).

– Безвъзмездният труд в полза на обществото (чл. 22, ал. 3 от Закона за опазване на обществения ред при провеждането на спортни мероприятия²⁰).

– Националното звено може да ограничи, да забави за определен период или да не предостави информация на субекта на данни (чл. 42н³, т. 4 от Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“).

– Министерският съвет по предложение на министъра на вътрешните работи може да забрани или ограничи дейностите с определени видове взривни вещества, огнестрелни оръжия, боеприпаси за тях и пиротехнически изделия (чл. 10 от Закона за оръжията, боеприпасите, взивните вещества и пиротехтическите изделия).

– Комисията за защита на конкуренцията допуска предварително изпълнение на решението за определяне на изпълнител по изключение (чл. 205, ал. 4 от Закона за обществените поръчки).

4. Определян от административния орган особено важен обществен интерес

Извън задължителното законово въвеждане на института на предварителното изпълнение на административния акт, съществува възможност това да се случи единствено по решение на административния орган, като за целта той трябва да се мотивира. В административноправната доктрина се посочва, че общественият интерес обхваща правилното и законосъобразното решаване на индивидуални въпроси²¹. Общественият интерес се разглежда и като „система от извлечени общи и необходими интереси – такива, които засягат общността, и такива, които задължително трябва да бъдат гарантирани като минимум за всеки индивид, без които той не би бил пълноценен участник в обществения живот“, но през призмата на породения конфликт между административния орган и адресата на неговия акт²². Противопоставянето на интереси безспорно изисква тяхното балансиране. Затова въвеждането на обществения интерес като конкретно изискване за предварително изпълнение на индивидуалния административен акт на основание чл. 60, ал. 1 от АПК трябва да отговаря на няколко кумулативни условия, за да се избегне злоупотреба с власт от страна на административния орган:

Първо, то не трябва да е изрично предвидено в материалния административен закон задължение. Органът прибегва до него като материалноправна и процесуалноправна компетентност²³ по АПК.

¹⁹ В научната доктрина принципът на непротиворечивост между държавните, обществените и лични интереси се разглежда като основополагащ за устройството на територията. Сивков, Цв. Управление на устройството на територията. – В: *Административно право – специална част. Курс лекции* (съставител Цветан Сивков). София: Сиби, 2015, с. 106. ISBN: 978-954-730-956-2.

²⁰ Виж по-подробно по този въпрос в Николова, Р. Правна регулация на футбола – забрани и ограничения. – *Юридическо списание на НБУ*, 2020, № 1, с. 41 – 48. ISSN (Online): 1314-5797.

²¹ Сивков, Цв. Понятие за методите на държавно управление. Методи и принципи. Видове методи. – *De Jure*, 2021, № 1, с. 12. ISSN 1314-2593 (Print), ISSN 2367-8410 (Online).

²² Сивков, Цв. Общественият интерес и публичната власт – конфликти и спорове от гледна точка на правото. – В: *Съвременното място и роля на алтернативните способи за разрешаване на спорове – между традицията и актуалната правна уредба в България и държавите – членки на Европейския съюз*. Велико Търново: Фабер, 2019, с. 231. ISBN: 978-619-00-0946-7.

²³ За съотношението между материалноправна и процесуалноправна компетентност виж в Зиновиева, Д. *Компетентност на административните органи*. София: Сиела, 2018, с. 22. ISBN: 978-954-28-2761-0.

Второ, стандартът на „обществения интерес“ е необходимо да се прилага само, когато проблемът, нуждите не могат да бъдат решени по друг законосъобразен начин, т. е. правомощията за действие в обществен интерес следва да се разглеждат само като изключение: „не актът да засяга особено важни обществени интереси, а предварителното му изпълнение да бъде единствената мярка, която може да обезпечи неговото изпълнение преди влизането му в сила, защото в противен случай ще се засегнат особено важни обществени интереси“²⁴, доколкото предварителното изпълнение на акта се разглежда като „обезпечително-охранителната мярка“²⁵. „Като всяко изключение то се прилага при стриктно, ограничително тълкуване на разрешаващата го правна норма“²⁶. Допуска се, също така, при зачитане на принципа на пропорционалност по чл. 6 от АПК.

Трето, не може да се допусне защитата на всякакъв обществен интерес, а на *особено важен* такъв. Върховният административен съд се произнася по този повод, като посочва: „По принцип, засягането на интересите на значителна част от обществото винаги представлява значим интерес. Въпросът е и в

степената на засягане, което определя и значимостта“²⁷.

Четвърто, необходимо е „административният орган да е доказал, че е налице държавен, респективно обществен интерес, че този интерес е особено важен, и че същият с оглед на тези цели се нуждае от защита“²⁸.

Заклучение

Предварителното изпълнение на административния акт, насочено към защитата на особено значими държавни и обществени интереси, се основава на конституционно въведен административноправен институт. Съществуват три основни способа за допускането на предварително изпълнение: въведено изрично изискване в материален административен закон; процесуална възможност, презюмирана от закона, когато не се спира изпълнението на акта при съдебното му оспорване; процесуална дискреционна компетентност на административен орган или на съда – по искане на заинтересованите страни. Когато административният орган има право на преценка в защита на обществения интерес, той трябва да разглежда тази опция като изключение и да е налице особено значим, съществен интерес на държавата или общността, за да се оправдае неговото решение.

²⁴ Решение № 6029 от 26.04.2012 г. по адм. д. № 5255 от 2011 г. на ВАС, VII отделение.

²⁵ Решение № 12371 от 15.11.2016 г. по адм. д. № 11883 от 2016 г. на ВАС, VII отделение.

²⁶ Решение № 6029 от 26.04.2012 г. по адм. д. № 5255 от 2011 г. на ВАС, VII отделение.

²⁷ Пак там.

²⁸ Решение № 12371 от 15.11.2016 г. по адм. д. № 11883 от 2016 г. на ВАС, VII отделение.